

Tryb uchwalenia ustawy K 20/24

28.5.2026 - Anna Wołoszczak | Trybunał Konstytucyjny

19 i 27 maja 2026 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Prezydenta RP dotyczący trybu uchwalenia ustawy.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

I. ustawa z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. poz. 649) jest niezgodna z art. 7 w związku z art. 4 ust. 2, w związku z art. 104 ust. 1, w związku z art. 96 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Ustawa wymieniona w części I traci moc obowiązującą z upływem 18 (osiemnastu) miesięcy od dnia publicznego ogłoszenia wyroku przez Trybunał Konstytucyjny.

Trybunał umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Orzeczenie zapadło większością głosów.

Zdanie odrębne do wyroku złożyli: Wiceprezes TK Bartłomiej Sochański i sędzia TK Rafał Wojciechowski.

Przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uczynił zaskarżoną w całości ustawę z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Kontrolowana ustawa miała na celu wprowadzenie możliwości stosowania w odniesieniu do wyrobów tytoniowych, które nie są wyrobami akcyzowymi, Systemu Śledzenia Ruchu i Pochodzenia Wyrobów Tytoniowych, tzw. Track&Trace. Wprowadzenie zaproponowanych zmian jest warunkiem kontynuacji obrotu wyrobami tytoniowymi, wynikającym z nowych obowiązków związanych z rozszerzeniem Systemu Track&Trace na wszystkie wyroby tytoniowe. Przepisy dotyczące funkcjonowania unijnego systemu Track&Trace zostały zaimplementowane do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. poz. 1331). Kontrolowana ustawa weszła w życie z dniem 20 maja 2024 r.

Trybunał ustalił, że kontrolowana ustawa stanowi wynik prac legislacyjnych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej X kadencji, przeprowadzonych nad rządowym projektem ustawy zawartym w druku sejmowym nr 277.

Projekt kontrolowanej ustawy wpłynął do Sejmu 29 marca 2024 r. Pierwsze czytanie projektu kontrolowanej ustawy odbyło się 10 kwietnia 2024 r. na posiedzeniu sejmowej Komisji Infrastruktury. Drugie czytanie projektu kontrolowanej ustawy odbyło się 11 kwietnia 2024 r., po czym niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania. Głosowanie nad całością projektu kontrolowanej ustawy odbyło się 12 kwietnia 2024 r.

W głosowaniu nad całością projektu kontrolowanej ustawy brało udział 442 posłów. Za przyjęciem kontrolowanej ustawy głosowało 426 posłów, przeciw głosowało 14 posłów, a 2 posłów wstrzymało się od głosu. Nie głosowało 15 posłów.

W głosowaniu nie brali udziału posłowie Mariusz Kamiński i Maciej Wąsik, zaś udział brała – zakwalifikowana przez Marszałka Sejmu jako poseł – Monika Pawłowska.

Zgodnie z informacją widniejącą na stronie internetowej Sejmu, skład Sejmu 9 lutego 2024 r. miał wynosić 457 posłów. 15 kwietnia 2024 r. kontrolowaną ustawę przekazano Marszałkowi Senatu, a Senat 18 kwietnia 2024 r. przyjął kontrolowaną ustawę bez poprawek.

Kontrolowana ustawa została następnie przekazana przez Marszałka Sejmu do podpisu Prezydentowi 19 kwietnia 2024 r., a 25 kwietnia 2024 r. Prezydent podpisał kontrolowaną ustawę i zarządził jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. 26 kwietnia 2024 r. została ona ogłoszona pod poz. 649.

Jako wzorce kontroli Wnioskodawca wskazał następujące przepisy ustawy zasadniczej: art. 4 (powołany przez Wnioskodawcę w całości), art. 7, art. 104 ust. 1 w związku z art. 106 oraz art. 96 ust. 1 Konstytucji. Szczegółowe omówienie treści powołanych przez Wnioskodawcę wzorców zostanie dokonane przez Trybunał w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Istota zarzutów Wnioskodawcy w niniejszej sprawie sprowadzała się do zakwestionowania konstytucyjności procesu legislacyjnego, który doprowadził do uchwalenia kontrolowanej ustawy. Niezgodność procesu legislacyjnego z Konstytucją wynikać miała, zdaniem Wnioskodawcy, z niemającej podstaw prawnych odmowy dopuszczenia przez Marszałka Sejmu do udziału w pracach legislacyjnych, w tym do udziału w głosowaniach nad przyjęciem kontrolowanej ustawy, posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Mariusza Kamińskiego oraz Macieja Wąsika, jak również dopuszczenia do udziału w pracach legislacyjnych Moniki Pawłowskiej, która miała objąć niewakujący mandat posła Mariusza Kamińskiego.

W ocenie Trybunału istota przedstawionych przez Prezydenta zarzutów wynikała z prawnej wadliwości czynności Marszałka Sejmu podejmowanych wobec posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, które miały na celu umyślne uniemożliwienie wskazanym posłom wykonywania mandatów, co skutkowało – zdaniem Wnioskodawcy – uchwaleniem kontrolowanej ustawy z naruszeniem trybu ustawodawczego.

Tym samym w pełni uznając zasadę związania granicami wniosku wynikającą z art. 67 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (dalej: u.o.t.p.TK, ustawa o organizacji TK), Trybunał przyjął jednak, że to właśnie art. 7 Konstytucji powinien w niniejszej sprawie odgrywać rolę wzorca głównego, natomiast art. 4 ust. 2, art. 104 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 Konstytucji należało zakwalifikować jako wzorce związkowe. Wobec powyższego Trybunał w pierwszej kolejności zbadał kontrolowaną ustawę w zakresie zgodności z art. 7 w związku z art. 4 ust. 2, w związku z art. 104 ust. 1, w związku z art. 96 ust. 1 Konstytucji.

Biorąc pod uwagę, że problem konstytucyjny stanowiący przedmiot rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest tożsamy z problemem konstytucyjnym występującym m.in. na gruncie spraw o sygn.: K 6/24, rozstrzygniętej wyrokiem z dnia 18 lutego 2025 r. (OTK ZU A/2025, poz. 23), K 7/24, rozstrzygniętej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 19 czerwca 2024 r. (OTK ZU A/2024, poz. 60), U 4/24, rozstrzygniętej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 10 września 2024 r. (OTK ZU A/2024, poz. 88) a także w wyroku z 20 listopada 2025 r., Kp 2/24 rozstrzygniętej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 listopada 2025 r. (OTK ZU A/2026, poz. 5) oraz K 14/24, rozstrzygniętej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 26 listopada 2024 r. (OTK ZU A/2024, poz. 121), Trybunał ograniczy się w tym miejscu do przypomnienia jedynie najważniejszych wydarzeń, które doprowadziły do niedopuszczenia posłów Mariusza Kamińskiego oraz Macieja Wąsika do udziału w pracach legislacyjnych nad kontrolowaną ustawą oraz dopuszczenia do udziału w tychże pracach Moniki Pawłowskiej.

Otóż, wyrokiem z 30 marca 2015 r., Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia, w sprawie o sygn. akt II K 784/10, skazał nieprawomocnie posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika na kary bezwzględnego pozbawienia wolności oraz orzekł dodatkowo wobec nich środki karne w postaci zakazu zajmowania określonych stanowisk. Wyrok ten został zaskarżony apelacjami stron postępowania.

Postanowieniem z 16 listopada 2015 r. (Nr PU.117.45.2015) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, działając na podstawie art. 139 Konstytucji, zastosował wobec posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika prawo łaski w zakresie powołanego wyżej nieprawomocnego wyroku skazującego. Zastosowanie prawa łaski polegało na przebaczeniu i puszczeniu w niepamięć oraz umorzeniu postępowania karnego. Akt łaski miał tym samym charakter abolicji.

Wyrokiem z 30 marca 2016 r., wydanym wobec posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, Sąd Okręgowy w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji od wskazanego uprzednio wyroku Sądu

Rejonowego, wobec zastosowania przez Prezydenta prawa łaski, uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, ze zm.) umorzył postępowanie karne prowadzone wobec posłów. Kasację od powołanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wnieśli pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych.

W międzyczasie, postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2023 r. (sygn. Kpt 1/17), ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2023 r., pod pozycją 549, Trybunał Konstytucyjny rozstrzygnął spór kompetencyjny pomiędzy Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej a Sądem Najwyższym w ten sposób, że:

- 1) na podstawie art. 139 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, prawo łaski jest wyłączną i niepodlegającą kontroli kompetencją Prezydenta wywołującą ostateczne skutki prawne,
- 2) Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do sprawowania kontroli ze skutkiem prawnym wykonywania kompetencji Prezydenta, o której mowa w punkcie 1.

Pomimo powyższej decyzji Trybunału Konstytucyjnego Sąd Najwyższy w dniu 6 czerwca 2023 r. rozpoznał merytorycznie kasacje wniesione m.in. w stosunku do posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika i wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt II KK 96/23, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w całości i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy w Warszawie, na skutek tego uchylenia, wyrokiem z 20 grudnia 2023 r., po przeprowadzonym ponownie postępowaniu odwoławczym, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieście w zakresie odnoszącym się do posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika w ten sposób, że skazał ich na karę 2 lat bezwzględnego pozbawienia wolności, a wymiar orzeczonego środka karnego w postaci zakazu zajmowania określonych w wyroku stanowisk zmniejszył do 5 lat.

Wydanie przez Sąd Okręgowy w Warszawie wyroku z 20 grudnia 2023 r. doprowadziło do zainicjowania przez Marszałka Sejmu procedury stwierdzenia wygaśnięcia mandatów posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika. 21 grudnia 2023 r. Marszałek Sejmu wydał postanowienie w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu posła Mariusza Kamińskiego oraz postanowienie w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu posła Macieja Wąsika. 29 grudnia 2023 r., posłowie wywiedli od rzeczonych postanowień odwołania do Sądu Najwyższego.

4 stycznia 2024 r. Sąd Najwyższy wydał postanowienie w sprawie o sygn. akt I NSW 1268/23, którym uchylił postanowienie Marszałka Sejmu stwierdzające wygaśnięcie mandatu poselskiego posła Macieja Wąsika, a następnego dnia, tj. 5 stycznia 2024 r. Sąd Najwyższy postanowieniem w sprawie o sygn. akt I NSW 1267/23, uchylił postanowienie Marszałka Sejmu stwierdzające wygaśnięcie mandatu poselskiego posła Mariusza Kamińskiego.

Pomimo prawomocnego uchylenia przez Sąd Najwyższy postanowienia Marszałka Sejmu z 21 grudnia 2023 r. wydanego w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu posła Mariusza Kamińskiego, Marszałek Sejmu skierował wskazane postanowienie do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Postanowienie to zostało opublikowane 10 stycznia 2024 r. pod pozycją 15. Jednocześnie Marszałek Sejmu nie skierował do publikacji postanowienia z 21 grudnia 2023 r. wydanego w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu posła Macieja Wąsika.

5 stycznia 2024 r., Szef Kancelarii Sejmu podjął decyzję o dezaktywacji kart do głosowania posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika. Jednocześnie, od 25 stycznia 2024 r., tj. od czwartego posiedzenia Sejmu X kadencji, posłowie Mariusz Kamiński i Maciej Wąsik nie byli wpuszczani do budynków Sejmu w celu wykonywania swoich obowiązków poselskich, w tym brania udziału w pracach legislacyjnych Sejmu.

6 marca 2024 r. Marszałek Sejmu X kadencji umożliwił Monice Pawłowskiej złożenie wobec Sejmu ślubowania poselskiego i występowanie w pracach Sejmu w charakterze „posła”, co przejawiało się dopuszczeniem wskazanej osoby do prac Sejmu – zwłaszcza do udziału w głosowaniach sejmowych.

Przeprowadzona w niniejszej sprawie przez Trybunał Konstytucyjny analiza doprowadziła do uznania, że omówione działania Marszałka Sejmu – w świetle: postanowienia Prezydenta z 16 listopada 2015 r. o zastosowaniu wobec posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika prawa łaski; orzeczeń Trybunału dotyczących prezydenckiej prerogatywy stosowania prawa łaski; postanowień Sądu Najwyższego z 4 i 5 stycznia 2024 r. – podjęte zostały z rażącym naruszeniem prawa, a tym samym pozostawały w oczywistej sprzeczności z wywodzoną z art. 7 Konstytucji zasadą legalizmu. Działania te doprowadziły w konsekwencji do wadliwego ukształtowania składu Sejmu, który uchwalił kontrolowaną ustawę.

Niemająca oparcia w prawie – co potwierdził prawomocnie Sąd Najwyższy postanowieniami z 4 i 5 stycznia 2024 r. – próba stwierdzenia przez Marszałka Sejmu wygaśnięcia mandatów poselskich Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, a następnie faktyczne, umyślne uniemożliwienie udziału im w pracach Sejmu nad kontrolowaną ustawą, przez dezaktywowanie ich kart do głosowania, a także faktyczne niewpuszczanie do budynków Sejmu, jak również dopuszczenie do udziału w pracach sejmowych w charakterze „posła” Moniki Pawłowskiej, będącej osobą nieuprawnioną do sprawowania mandatu poselskiego w czasie prac sejmowych nad kontrolowaną ustawą, skutkowało naruszeniem zasady legalizmu i w konsekwencji uczyniło kontrolowaną ustawę niezgodną z art. 7 Konstytucji.

Trybunał podkreśla, że kontrolowana ustawa była procedowana już po wydaniu przez Sąd Najwyższy postanowień z 4 i 5 stycznia 2024 r. (sygn. akt I NSW 1268/23 oraz I NSW 1267/23).

Tym samym Marszałek Sejmu jako organ władzy publicznej zobowiązany był do uznania stanowiska Sądu Najwyższego. W świetle postanowień Sądu Najwyższego z 4 i 5 stycznia 2024 r. Marszałek Sejmu powinien zaprzestać uniemożliwiania posłom Mariuszowi Kamińskiemu i Maciejowi Wąsikowi wykonywania ich mandatów, jak również nie dopuszczać do udziału w pracach Sejmu Moniki Pawłowskiej wobec niewakującego wówczas mandatu posła Mariusza Kamińskiego.

Czynności Marszałka Sejmu – ignorujące wskazane orzeczenia Sądu Najwyższego – doprowadziły do utrwalenia stanu naruszającego zasadę legalizmu, co przełożyło się na działalność całej Izby, a w konsekwencji wadliwość trybu ustawodawczego.

Trybunał orzekający w niniejszej sprawie podkreśla, że niekonstytucyjność kontrolowanej ustawy nie jest oczywiście spowodowana tym, że została ona uchwalona przez Sejm bez udziału wszystkich 460 posłów, lecz tym, iż dwóch posłów na skutek arbitralnych i umyślnych czynności Marszałka Sejmu, nie mających umocowania w obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej porządku prawnym, nie zostało dopuszczonych do procedowania, zwłaszcza do udziału w głosowaniach sejmowych.

Nie można także wykluczyć, że gdyby wskazani posłowie mogli brać rzeczywisty udział w pracach nad kontrolowaną ustawą, a także w posiedzeniach komisji, to podniesione przez nich argumenty, postulaty czy też zaprezentowane opinie mogłyby wpłynąć na brzmienie poszczególnych przepisów czy też rzutowałyby na decyzje redakcyjne lub zgłaszane poprawki do ustawy. Ponadto niekonstytucyjność kontrolowanej ustawy wynika z okoliczności dopuszczenia do prac sejmowych w charakterze „posła” Moniki Pawłowskiej, tj. osoby nieuprawnionej do sprawowania mandatu poselskiego w czasie prac sejmowych nad kontrolowaną ustawą.

Trybunał stanowczo podkreśla, że w czasie procedowania przez Sejm kontrolowanej ustawy Mariusz Kamiński i Maciej Wąsik byli posłami i przysługiwały im wszystkie uprawnienia związane z pełnieniem funkcji posła – zwłaszcza podstawowe prawo i obowiązek jakim jest czynne uczestnictwo w pracach Sejmu, znajdujące swoje źródło w konstytucyjnej zasadzie sprawowania władzy przez Naród za pośrednictwem posłów, którzy są jego przedstawicielami (art. 4 ust. 2 w związku z art. 104 ust. 1 Konstytucji) oraz potwierdzonej w ustawodawstwie (np. art. 3 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora Dz. U. z 2024 r. poz. 907 ze zm.).

Uniemożliwienie realizacji wskazanego prawa i obowiązku wpływa na wadliwość procesu legislacyjnego, skutkującą niewłaściwą obsadą organu ustawodawczego, którego w konsekwencji,

nie można zakwalifikować jako Sejm w rozumieniu konstytucyjnym.

Trybunał wskazuje, że działania Marszałka Sejmu wobec posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika, poprzedzające prace sejmowe nad kontrolowaną ustawą podjęte zostały z rażącym naruszeniem prawa, a tym samym pozostawały w oczywistej sprzeczności z wywodzoną z art. 7 Konstytucji zasadą legalizmu. Zarówno szczegółowy opis czynności podejmowanych w toku procesu legislacyjnego, jak również przytoczenie orzeczeń trybunalskich oraz wskazanych wyżej postanowień Sądu Najwyższego zawarte zostaną w pisemnej wersji uzasadnienia.

Wobec racji przytoczonych powyżej, Trybunał orzekający w niniejszej sprawie w pełni podzielił stanowisko wyrażone w wyrokach Trybunału wydanych w sprawach o tożsamym zakresie zaskarżenia, m.in. przywołanych wyżej o sygn. K 6/24, K 7/24, U 4/24, Kp 2/24 czy K 14/24.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli przedmiot kontroli jest niezgodny przynajmniej z jednym wzorcem kontroli, orzekanie co do zgodności z pozostałymi wzorcami jest zbędne (np. wyroki z: 22 czerwca 2022 r., sygn. SK 3/20, OTK ZU A/2022, poz. 46; 11 maja 2023 r., sygn. P 12/18, OTK ZU A/2023, poz. 46). Stwierdzenie niezgodności kontrolowanej ustawy z art. 7 w związku z art. 4 ust. 2 w związku z art. 104 ust. 1 w związku z art. 96 ust. 1 Konstytucji spowodowało, że cel kontroli konstytucyjności prawa został zrealizowany.

Trybunał uznał więc, że ocena kwestionowanej regulacji pod kątem jej zgodności z art. 4 ust. 1 oraz art. 106 Konstytucji jest zbędna. Dlatego w tym zakresie postępowanie zostało umorzone na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Na koniec, Trybunał zmuszony jest odnieść się do pisma Prokuratora Generalnego z 18 maja 2026, wzywającego „Trybunał do powstrzymania się (...) od rozpoznania sprawy (...).

Prokurator Generalny wskazał w nim, że w jego opinii w składzie sędziowskim wyznaczonym do rozpoznania sprawy znalazła się osoba nieuprawniona do orzekania w Trybunale Konstytucyjnym, natomiast powołanie na stanowisko poprzedniego Prezesa Trybunału Konstytucyjnego nastąpiło z naruszeniem prawa.

Trybunał wskazuje, że pismo to nie czyni zadość obowiązкови prokuratora Generalnego wynikającego z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Trybunał podkreśla w tym miejscu, że żadne z twierdzeń Prokuratora Generalnego, w świetle dotychczasowych orzeczeń trybunalskich, nie znajduje uzasadnienia.

W szczególności, bezzasadny jest podnoszony zarzut, iż w składzie sędziowskim Trybunału Konstytucyjnego, mającym rozpoznać przedmiotowy wniosek Prezydenta, „znajduje się osoba nieuprawniona do orzekania”, a skład Trybunału Konstytucyjnego pozostaje „w oczywistej i rażącej sprzeczności z Konstytucją”. Mająca bowiem uzasadniać te twierdzenia uchwała Sejmu RP z dnia 6 marca 2024 r., dotycząca m.in. wyboru w 2018 r. Sędziego Trybunału, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie sygn. akt U 5/24 została uznana za niezgodną z Konstytucją, a więc jest pozbawiona mocy prawnej i nie wywołała w przeszłości ani obecnie nie może wywoływać żadnych skutków prawnych.

Powoływane dalej przez Prokuratora Generalnego orzecznictwo trybunalskie, nie dotyczyło prawidłowości bądź nieprawidłowości aktów wyboru przez Sejm konkretnych osób do składu Trybunału, materia ta znajduje się bowiem poza kognicją tego organu.

Trybunał jako bezprzedmiotowe ocenił również odwołanie się przez Prokuratora Generalnego do orzeczenia z 7 maja 2021 r. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Xero Flor w Polsce sp. z o.o. przeciwko Polsce.

Wyrokiem bowiem z 24 listopada 2021 roku w sprawie sygn. akt K 6/21 Trybunał orzekł, iż art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie, w jakim pojęciem sądu użytym w tym przepisie obejmuje Trybunał Konstytucyjny oraz w zakresie, w

jakim przyznaje Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka kompetencję do oceny legalności wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego, jest niezgodny z Konstytucją.

Odnosząc się do supozycji Prokuratora Generalnego, że powołanie na stanowisko poprzedniego Prezesa Trybunału Konstytucyjnego nastąpiło w sposób nieprawidłowy, Trybunał zwrócił uwagę, iż materia ta była również przedmiotem rozważań w przywołanej w punkcie poprzednim sprawie o sygn. U 5/24. Przeprowadzwszy szczegółową analizę procedury wyboru, Trybunał nie dopatrył się zasadności powtarzanych przez Prokuratora Generalnego argumentów.

W ocenie Trybunału nie ma wątpliwości, że bez znaczenia dla niniejszej sprawy jest podnoszony w piśmie z 18 maja jako rzekomo istotne „novum w sytuacji prawnej związanej z Trybunałem Konstytucyjnym” fakt wyboru przez Sejm w dniu 13 marca 2026 r. 6-ciu osób na nieobsadzone stanowiska sędziowskie w Trybunale Konstytucyjnym.

Trybunał postanowił ponadto zwrócić uwagę na charakter kierowanego do Trybunału wezwania Prokuratora Generalnego „do powstrzymania się (...) od rozpoznania sprawy (...)”. Trybunał ocenił, że wezwanie to nie znajduje podstaw prawnych po stronie formułującego go organu i stanowi naruszenie zasady legalizmu wynikającej z art. 7 Konstytucji, przy czym, w opinii Trybunału, jest ono z dwóch względów całkowicie bezzasadne. Po pierwsze, obecny zwierzchnik prokuratury w rozlicznych postępowaniach toczących się przed Trybunałem Konstytucyjnym, jak i w innych swoich działaniach permanentnie i ewidentnie nie wykonuje bezwzględnie określonych obowiązków ustawowych, przez swoją nieobecność oraz brak zajmowania pisemnego stanowiska merytorycznego w sprawach rozpoznawanych przez Trybunał Konstytucyjny, próbuje paraliżować postępowanie przed Trybunałem. Po drugie, kierowane przez tak właśnie postępujący podmiot wezwanie pod adresem Trybunału „do powstrzymania się” od rozpoznania niniejszej sprawy, jest nie tylko pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych i merytorycznych, ale wręcz stanowi bezskuteczne nakłanianie Trybunału Konstytucyjnego do zaprzestania wykonywania jego konstytucyjnych kompetencji.

Skutki wyroku.

Mając na uwadze szczególne znaczenie systemowe kontrolowanej ustawy, stosownie do art. 190 ust. 3 Konstytucji Trybunał postanowił odroczyć utratę mocy zakwestionowanej regulacji o 18 miesięcy od dnia publicznego ogłoszenia wyroku przez Trybunał Konstytucyjny, co pozwoli na dostosowanie stanu prawnego w zakresie objętym niniejszym orzeczeniem do standardu konstytucyjnego.

Wyrok ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczny. Podlega niezwłocznej promulgacji w Dzienniku Ustaw.

Brak niezwłocznej promulgacji wyroku we właściwym dzienniku urzędowym nie może być rozumiany jako przeszkoda w jego stosowaniu przez organy władzy publicznej (zob. wyrok TK z 23 września 2025 r., sygn. P 3/25, OTK ZU A/2025, poz. 97).

Skład orzekający Trybunału Konstytucyjnego: sędzia TK Jarosław Wyrembak - przewodniczący, prezes TK Bogdan Świączkowski - sprawozdawca, sędzia TK Stanisław Piotrowicz, wiceprezes TK Bartłomiej Sochański, sędzia TK Rafał Wojciechowski.

<https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/tryb-uchwalenia-ustawy-28>